

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 9. novembrī
(OR. en)

14442/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0369(APP)

FIN 1186
CADREFIN 193
RESPR 38
POLGEN 145

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2022. gada 9. novembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2022) 595 final

Temats: Priekšlikums - PADOMES REGULA, ar kuru groza Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 595 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 595 *final*

Briselē, 9.11.2022.
COM(2022) 595 final

2022/0369 (APP)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar kuru groza Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums grozīt Regulu (ES, Euratom) 2020/2093¹ tiek iesniegts kopā ar priekšlikumu pieņemt regulu, ar ko tiek izveidots instruments atbalsta sniegšanai Ukrainai² un priekšlikumu Regulu (ES, Euratom) 2018/1046³ grozīt attiecībā uz diversificētas finansēšanas stratēģijas kā vispārējas aizņemšanās metodes izveidi.

Kopš neizprovocētā un neattaisnojamā Krievijas iebrukuma Ukrainā Savienība ir sniegusi ievērojamu atbalstu Ukrainai ar mērķi stiprināt tās noturību un nodrošināt humāno palīdzību, militāro palīdzību un citu atbalstu. Ukrainai būs vajadzīga turpmāka palīdzība valsts darbības nodrošināšanai.

Savienības makrofinansiālā palīdzība (MFP) Ukrainai līdz šim ir bijusi dāsna un efektīva, taču tā ir tikusi sniegta *ad hoc* kārtā, katru reizi par dažu mēnešu periodu, un katrā finansēšanas kārtā tā ir prasījusi paredzēt ievērojamus uzkrājumus Savienības budžetā un valstu garantijas. Izniedzot makrofinansiālās palīdzības (MFP) aizdevumus Ukrainai, ir kļuvis skaidrs, ka uzkrājumu finansēšana jaunām aizdevumu programmām 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas maksimālo apjomu ietvaros tuvojas savām robežām. Savukārt dalībvalstu garantiju izmantošana budžeta resursu papildināšanai ir bijusi saistīta ar daudziem operacionāliem un finansiāliem šķēršļiem. Sadrumstalotā pieeja, kuru nācās piemērot jaunākajiem MFP aizdevumiem Ukrainai, pašreizējos apstākļos vairs nav dzīvotspējīga. Savienības budžetā ir nepieciešams iestrādāt strukturālu risinājumu, kas ļautu nodrošināt nepārtrauktu finansiālo atbalstu Ukrainai.

Ar Regulas (ES, Euratom) 2020/2093 grozījumu budžeta segums, kas pašreiz attiecas uz aizdevumiem dalībvalstīm, tiks attiecināts arī uz Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamajiem aizdevumiem – finansiālo palīdzību, par kuru minētajos gados tiek pieņemts lēmums, ar ko līdzekļus atļauj darīt pieejamus. Attiecīgi, ja Savienībai nāktos izpildīt atmaksas saistības no Savienības budžeta resursiem gadījumā, kad labumguvēja valsts (dalībvalsts vai Ukraina attiecībā uz finansiālo palīdzību, kas tiek darīta pieejama 2023. un 2024. gadā) nav laikus veikusi maksājumu, vajadzīgās summas tiktu segtas, pārsniedzot DFS maksimālos apjomus, bet nepārsniedzot pašu resursu maksimālo apjomu (no tā sauktās “manevrēšanas telpas”).

Saistītie grozījumi Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 paredz, ka aizņemšanās tiek organizēta, balstoties uz diversificētu finansēšanas stratēģiju. Pateicoties diversificētajai finansēšanas stratēģijai, iespējamo īslaicīgo naudas trūkumu varēs novērst, izmantojot šim risinājumam paredzēto likviditātes kopfondu. Tādējādi diversificētā finansēšanas stratēģija apvienojumā ar dalībvalstīm saskaņā ar DFS regulu pieejamās budžeta seguma iespējas attiecināšana arī uz

¹ Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

² Priekšlikums “Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido instrumentu atbalsta sniegšanai Ukrainai (makrofinansiālā palīdzība +)” (COM(2022)597).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamo finansiālo palīdzību aizdevumu veidā nodrošinās pamatīgu, elastīgu un efektīvu satvaru finansiālās palīdzības sniegšanai Ukrainai. Abu regulu grozījumi ļaus ieviest strukturētu finansēšanas risinājumu, kas dos iespēju turpināt ES atbalstu Ukrainai, kurš ierosināts regulā, ar ko izveido instrumentu atbalsta sniegšanai Ukrainai.

Budžeta segumam no manevrēšanas telpas būtu jāattiecas tikai uz jaunu finansiālo palīdzību Ukrainai, kas tiek darīta pieejama 2023. un 2024. gadā un ir atļauta saskaņā ar Finanšu regulas 220. panta 1. punktu.

Lai būtu iespējams atbalstu Ukrainai sniegt ātri un efektīvi, tiek ierosināts šo priekšlikumu par konkrētu grozījumu Regulā (ES, Euratom) 2020/2093 uzskatīt par savrupu priekšlikumu, nevis kā saistītu ar 2021. gada 22. decembra priekšlikumu (COM(2021)569).

2. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

• Juridiskais pamats

Daudzgaļu finanšu shēmas pieņemšanas juridiskais pamats ir LESD 312. pants.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šī iniciatīva ietilpst politikas jomā, kurā Eiropas Savienībai ir ekskluzīvas pilnvaras (saskaņā ar LESD 312. pantu). Tāpēc subsidiaritātes princips uz to neattiecas.

• Proporcionalitāte

Paredzētās izmaiņas ir samērīgas ar steidzamo vajadzību izveidot instrumentu atbalsta sniegšanai Ukrainai: to ir iespējams izdarīt tikai pēc tam, kad budžeta segums, kas pašreiz attiecas uz aizdevumiem dalībvalstīm un pārsniedz DFS maksimālos apjomus, nepārsniedzot pašu resursu maksimālo apjomu, tiks attiecināts arī uz Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamo finansiālo palīdzību.

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Saskaņā ar pašreizējiem Regulas (ES, Euratom) 2020/2093 2. panta 3. punkta noteikumiem summas, kas ir vajadzīgas, lai izpildītu Savienības atmaksas saistības aizņēmumu/aizdevumu operāciju ietvaros, ja Savienība laikus nesaņemtu pienākošos maksājumus no labumguvējas dalībvalsts (t. i., ja jāsedz garantija par finansiālo palīdzību dalībvalstīm), tiktu segtas, pārsniedzot DFS maksimālos apjomus. Šis noteikums pirmo reizi tika ieviests ar 3. panta 2. punktu Padomes Regulā Nr. 1311/2013⁴, ar ko nosaka DFS 2014.–2020. gadam.

Attiecīgās summas segšanas rezultātā nedrīkst tikt pārsniegts pašu resursu maksimālais apjoms. Tādējādi noteikums, ar ko budžeta segums no manevrēšanas telpas tiek attiecināts arī uz garantijām par finansiālo palīdzību Ukrainai, ir saskaņā ar LESD 312. panta 1. un 3. punktu, atbilstoši kuriem DFS “*nodrošina, ka Savienības izdevumi tiek veikti godprātīgi un pašu resursu robežās*”, un “*paredz visus citus noteikumus, kas nepieciešami ikgadējās budžeta procedūras sekmīgai norisei*”.

⁴ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgaļu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (OV L 347, 20.12.2013., 884.–891. lpp.).

3. IETEKME UZ BUDŽETU

Tā kā šis priekšlikums paredz garantijas attiecībā uz finansiālo palīdzību, kuras tiek segtas, pārsniedzot DFS maksimālos apjomus, papildus finansiālajai palīdzībai dalībvalstīm attiecināt arī uz Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamo finansiālo palīdzību, tas ļaus efektīvāk izmantot budžeta resursus DFS maksimālo apjomu ietvaros. Iespēja segt garantijas, pārsniedzot DFS maksimālos apjomus, ļautu pilnībā segt Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamo finansiālo palīdzību un ievērot pareizas finanšu pārvaldības principu. Šis priekšlikums neietekmē 2021.–2027. gada DFS izdevumus.

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar kuru groza Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 312. pantu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106a. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu⁵,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar īpašo likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Kopš neizprovocētās un neattaisnojamās Krievijas agresijas sākuma Savienība ir atbalstījusi Ukrainu, izmantojot virkni finansiālo pasākumu. Atbalsts ir ticis sniegts kā *ad hoc* atbalsts uz ierobežotu periodu, un tas prasa ievērojamus uzkrājumus Savienības budžetā un valstu garantijas.
- (2) Ukrainai būs vajadzīga turpmāka palīdzība valsts darbības nodrošināšanai. Savienībai būtu kopā ar citiem starptautiskajiem partneriem jāpiedalās šo steidzamo vajadzību apmierināšanā. Tālab Savienība ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]⁶ ir noteikusi jaunu instrumentu. Saskaņā ar minēto instrumentu ievērojamu daļu no plānotās finansiālās palīdzības ir paredzēts sniegt aizdevumu veidā.
- (3) Ņemot vērā ārējo apstākļu nestabilitāti, ir lietderīgi paredzēt strukturētu finansēšanas risinājumu 2023. un 2024. gadam, lai nodrošinātu nepārtrauktu finansiālo atbalstu Ukrainai.
- (4) Tāpēc ir lietderīgi ļaut Savienībai nodrošināt vajadzīgos budžeta resursus ilgtspējīgā un pienācīgā veidā. Tas būtu jādara, paplašinot esošo Savienības budžeta garantiju mehānismu, lai tas segtu arī finansiālo palīdzību, kas Ukrainai tiks darīta pieejama 2023. un 2024. gadā. Šim mehānismam būtu jānodrošina iespēja segt līdz pat 100 % no finanšu saistību summām, kas ir vajadzīgas, lai izpildītu Savienības atmaksas saistības aizņēmumu/aizdevumu operāciju ietvaros, ja Savienība laikus nesaņemtu pienākošos maksājumus no labumguvējas valsts.
- (5) Vajadzētu būt iespējai tāpat kā attiecībā uz dalībvalstīm, arī attiecībā uz Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamo finansiālo palīdzību vajadzīgās apropriācijas no Savienības budžeta segt, pārsniedzot daudzgadu finanšu shēmas maksimālos apjomus.

⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁶ OV [...], [...], [...]. lpp.

Šī iespēja būtu jāparedz, neskarot pienākumu ievērot Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053⁷ 3. panta 1. punktā noteikto pašu resursu maksimālo apjomu.

- (6) Šī regula būtu jāpiemēro tikai programmām, kurās paredzēta Ukrainai 2023. un 2024. gadā pieejamā finansiālā palīdzība.
- (7) Ņemot vērā steidzamību, ko radījuši neizprovocētā un neattaisnojamā Krievijas agresīvā kara izraisītie ārkārtas apstākļi, tiek uzskatīts par lietderīgu izmantot izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu periodu, kas paredzēts Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam pievienotā Protokola Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā 4. pantā.
- (8) Ņemot vērā pašreizējo situāciju Ukrainā, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (9) Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES, Euratom) 2020/2093 2. panta 3. punktam pievieno šādu daļu:

“Ja ir nepieciešams segt garantiju attiecībā uz finansiālo palīdzību Ukrainai, kas tiek darīta pieejama 2023. un 2024. gadā un ir atļauta saskaņā ar Finanšu regulas 220. panta 1. punktu, vajadzīgo summu sedz, pārsniedzot DFS maksimālos apjomus.”

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁷ Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).